

Vrouwen en onderwijs

Boeken

> > Samenstelling: Carine Tavernier

In deze rubriek vind je didactisch, roldoorbrekend materiaal bestemd voor alle onderwijsniveaus en het vormingswerk. De boeken en de lespakketten zijn voorzien van een korte beschrijving

Alle vermelde publicaties kan je raadplegen in het documentatiecentrum RoSa

Breemersch Magalie

Gender in de kleuterklas: kleuteronderwijzers, stap af van de blauw-roze gedachten!

Howest, 2013. – 102 p.

Deze scriptie houdt een pleidooi voor een genderbewuste aanpak in het kleuteronderwijs. Kleuters zijn zich nog volop aan het ontwikkelen en dus kunnen onderwijzers hierop een impact hebben. Meisjes en jongens in contact brengen met een waaier van mogelijkheden en inspelen op hun talenten vergroot de ontplooiingskansen van de kinderen. Hoe genderbewust zijn onze kleuteronderwijzers? Om dit na te gaan is Magalie Breemersch de klaspraktijk ingedoken en heeft een aantal mannelijke en vrouwelijke onderwijzers in hun klas geobserveerd en geïnterviewd.

Verder geeft ze ook , middels een workshop, pedagogisch-didactische tips voor een genderbewuste aanpak.

Basisonderwijs/gender/leraren/
didactiek/België/scriptie

DII 3f/0156

..... **Breemersch Magalie**

Stap af van die blauw-roze gedachten in de kleuterklas: workshop [s.l.]: [s.n.], 2013

Onderwijzers die genderbewust aan de slag willen krijgen hier de nodige pedagogische tips. Welk lesmateriaal te gebruiken of meer praktische tips voor de klasinrichting, je vindt het allemaal hier in deze werkmap.

basisonderwijs/gender/
leerkrachten/didactiek/België/
leermiddel

DII 3f/0157

.....
Franken Martha (ed.) e.a.

Teaching intersectionality: putting gender at the centre
Utrecht: Athena, 2009. – 158 p
ISBN 91-87792-50-8

Intersectionaliteit is geen gemakkelijk begrip. De verschillende bijdragen in deze bundel bieden een overzicht van het debat over het begrip intersectionaliteit. Niet alleen theorieën komen aan bod maar ook praktijkvoorbeelden. Het is de bedoeling dat deze bijdragen als aanvullend lesmateriaal dienen voor cursussen over beleid en gender. Aan het einde van elk hoofdstuk zijn er vragen en opdrachten voor de studenten opgenomen.

onderwijs/gender/intersectionaliteit/
gender mainstreaming/armoede/
vrouwenbeweging/media

DIII3f/0048

.....
Haywood Chris, Mac an Ghail Mairtin

Education and masculinities: social, cultural and global transformations
Abingdon: Routledge, 2013. – p. 169
ISBN 978-0-415-59310-6

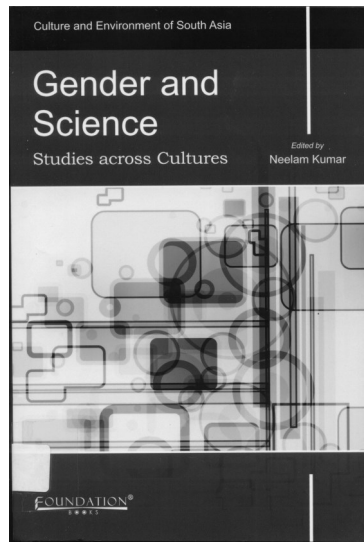
Veel is er reeds geschreven over jongens en onderwijs. Jongens doen het niet zo goed op school, is de algemene vaststelling. Heeft het te maken met de manier waarop het begrip mannelijkheid wordt ingevuld? In Education and masculinities wordt een up-to-date verslag gedaan van wat er reeds geschreven en onderzocht werd over dit thema. Tevens worden deze bevindingen kritisch geëvalueerd tegen de achtergrond van een globaliserende wereld. In de verschillende hoofdstukken worden onder meer de relaties onderzocht tussen : feminisme-mannelijkheid-onderwijs, sociale klasse-mannelijkheid-onderwijs en geweld-mannelijkheid-onderwijs.

onderwijs/jongens/mannelijkheid/
geweld/media

DII 3a/0299

.....
Kumar Neelam (ed.)

Gender and science: studies across cultures
Delhi: Foundation Books, 2012. – 323 p.
ISBN 978-93-8226-497-2

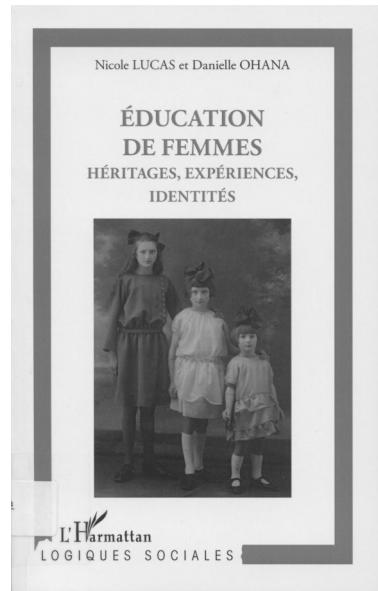
Meisjes kiezen nog altijd veel te weinig voor een loopbaan in de wetenschap. Deels kan hun koudwatervrees historisch verklaard worden. Vrouwen werd het niet makkelijk gemaakt, om niet te zeggen verboden om te studeren, laat staan een wetenschappelijke carrière na te streven. Desondanks zijn er in het verleden genoeg vrouwen geweest die zich niet lieten afschrikken en hun passie voor wetenschap beleefden. En ook nu zijn er vrouwen die gaan voor de wetenschap, ongeacht het soms moeilijke parcours met een 'sticky floor' en een 'leaking pipeline'. Hoe is de situatie nu voor vrouwelijke wetenschappers? De verschillende bijdragen in deze publicatie schetsen een stand van zaken. In een eerste deel zijn de theoretische bijdragen verzameld. Het tweede deel geeft inzicht in de praktijk en beschrijft hoe het wetenschappelijk veld in een aantal landen eruit ziet voor vrouwen.

onderwijs/gender/wetenschap/
wetenschappelijke beroepen/
technologie/glazen plafond

M/0481

.....
Lucas Nicole, Ohana Danielle

Education de femmes: heritages, experiences, identities
Paris: L'Harmattan, 2013. – 202 p.
ISBN 978-2-343-01041-0

Onderwijs voor meisjes is vandaag, toch in de westerse wereld, een verworvenheid die niemand nog in vraag stelt. Nog niet zo lang geleden was het wel even anders, zoals uit deze publicatie blijkt. De auteurs kijken even om naar het Frankrijk van eind 19^e eeuw en naar de toen heersende opvattingen over onderwijs voor meisjes. In een tweede gedeelte wordt aandacht besteed aan de plaats van de vrouw in de geschiedenis. Welke vrouwen komen voor in de handboeken van het onderwijs, wie bepaalt dit en waarom? Enkele vrouwenlevens worden hier kort beschreven met de bedoeling dat deze in de lessen kunstgeschiedenis, literatuur en geschiedenis ingepast kunnen worden.

onderwijs/gelijke kansen/identiteit/
wetgeving/vrouwbeelden/
leermiddelen/Frankrijk/historisch

DIII4a/0197

.....
Manicom Linzi, Walters Shirley (eds.)

Feminist popular education in transnational debates: building pedagogies of possibility
Basingstoke: Palgrave MacMillan,

2012. – 259 p.
ISBN 978-0-230-33913-2

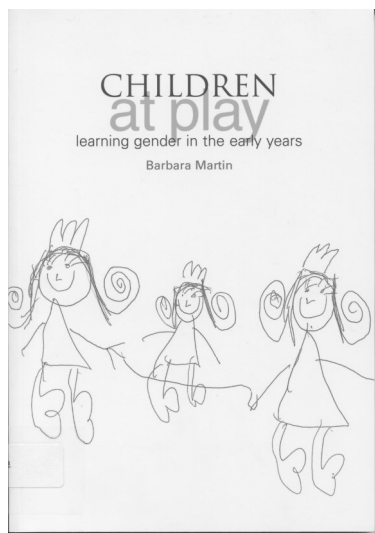
Onderwijs aan volwassenen met een feministische insteek, zo zou je in een notendop de rode draad doorheen de verschillende bijdragen kunnen benoemen. Een onderwijs dat vanuit de basis, de gemeenschap, vertrekt en met een kritisch oog naar de wereld kijkt. Mede geïnspireerd door de pedagogie van Paulo Freire wiens theorieën herontdekt en herdacht worden in een hedendaagse context. Verschillende voorbeelden uit de praktijk komen aan bod. Zo is er het voorbeeld uit Zuid-Afrika waar een groepje vrouwen een workshop opzet om de leiderschapscapaciteiten van vrouwen te ontwikkelen. Vrouwen die uit arme wijken komen en zich zorgen maken over AIDS. Of vrouwen die een workshop 'schrijven' organiseren in een vrouwengevangenis in de Verenigde Staten.

onderwijs/feminisme/
volwasseneneducatie/pedagogie/
leerprocessen/internationaal

DIII3a/0065

.....
Martin Barbara

Children at play: learning gender in the early years
London: Institute of Education Press, 2011. – 146 p
ISBN 978-1-85856-484-5

Uit eerder onderzoek is al gebleken hoe belangrijk de eerste jaren onderwijs zijn voor de ontwikkeling van

kinderen. Welke impact deze periode heeft op de identiteitsvorming van jongens en meisjes heeft Barbara Martin onderzocht in verschillende kleuterklasjes in een school in Londen. Zij observeerde gedurende twee jaar het spelgedrag in de klas en op de speelplaats. Reeds tijdens de eerste weken worden de kleuters door andere kinderen duidelijk gemaakt welk gedrag gepast is voor een jongen of een meisje. Op de speelplaats nemen jongens de meeste ruimte in en worden meisjes naar de rand van de speelplaats gedrongen. In de speelhoekjes in de klas krijgen meisjes niet de kans om te spelen met autootjes of Lego. Jongens worden op hun beurt door de meer dominante jongens weerhouden om zich als 'meisjes te gedragen'. Zo worden beide groepen belangrijke leermomenten onthouden. Martin houdt dan ook een pleidooi voor een actiever en genderbewust ingrijpen van leerkrachten.

basisonderwijs/spelgedrag/jongens/
meisjes/sekserollen/man-
vrouwverschillen/mannelijkheid/
vrouwelijkheid/gender/identiteit/
Groot-Brittannië/onderzoek

DII 4a/0045

.....
Martino Wayne, Rezai- Rashti Goli

Gender, race, and the politics of role modelling: the influence of male teachers
New York: Routledge, 2012. –267 p.
ISBN 978-0-415-74427-0

Zouden jongens beter presteren op school indien er meer mannelijke leerkrachten lesgeven? Sommige onderzoekers vinden dat jongens meer mannelijke rolmodellen nodig hebben, vooral dan in het basisonderwijs, waar het lerarenkorps grotendeels uit vrouwen bestaat. Is het mythe of werkelijkheid? Tijd voor een reality check, vonden de auteurs Martino en Rezai-Rhashti. Zij gingen een kijkje nemen in een 20-tal klasjes van het basisonderwijs in Canada en Australië en interviewden er een 70 mannelijke en vrouwelijke leerkrachten. Ook de stem van de leerlingen werd gehoord. In in-

formele gesprekken en groepsinterviews mochten zij vertellen wat zij een goede leerkracht vonden en of ze liever een man of een vrouw voor de klas hadden.

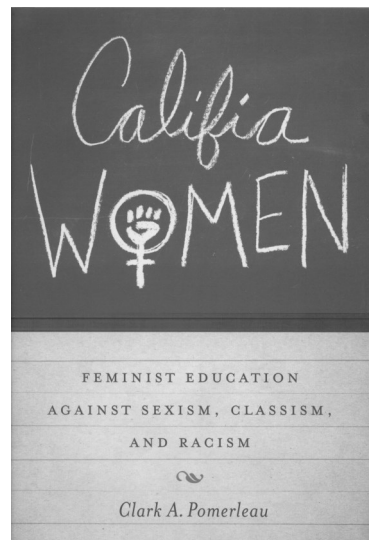
onderwijs/gender/leraren/
basisonderwijs/ethniciteit/Australië/
Canada/onderzoek

DII 3g/0193

.....
Pomerleau Clark A.

Califia Women: feminist education against sexism, classism, and racism
Austin: University of Texas Press, 2013. – 247 p.
ISBN 978-0-292-75555294-8

In 1975 tijdens de tweede feminis-

tische golf werd in Californië een alternatief pedagogisch experiment opgezet onder de naam Califia Community. Het zijn de hoogdagen voor het feminisme en zeker in Californië is de vrouwenbeweging sterk aanwezig. Veel vrouwen nemen voor het eerst deel aan vergaderingen, workshops en acties. De Califia Community organiseerde tijdens de zomer sessies die een week duurden. Die week samenleven en samen leren zorgde voor intense leermomenten. De vrouwen leerden er van elkaars ervaringen, dachten na over alternatieve manieren van samenleven en hoe zich te organiseren om te ageren tegen de bestaande sociale orde.

De lesgevers zochten naar interactieve manieren van lesgeven die

recht deden aan de ervaringen van de deelnemers en stapten af van het hiërarchische leraar-student model. Niet alleen werd er nagedacht over de heersende sekserollen maar ook thema's zoals racisme, seksuele geaardheid en sociale klasse werden aangekaart.

feminisme/onderwijs/
vrouwenbeweging/seksisme/
racisme/sociale klasse/Verenigde
Staten/20^e eeuw

DIII4m/0007

.....
**Van den Branden Kris, Van
Avermaet Piet, Van Houtte
Mieke (eds.)**

Equity and excellence in education:
towards maximal learning opportuni-
ties for all students
New York: Routledge, 2011. – 286 p.
ISBN 978-041584-745-2

Gelijke kansen in het onderwijs en
een hoog niveau van onderwijs
aanbieden zijn twee grote
aandachtspunten in het onder-
wijsbeleid. De verschillende bijdra-
gen in deze bundel geven een over-
zicht van wat er over deze topics
reeds wetenschappelijk onderzocht
en geschreven is. Een belangrijke
vraag waarop de onderzoekers een
antwoord willen formuleren is in
welke mate deze twee doelstellingen
verenigbaar zijn. Onderwerpen die
aan bod komen zijn onder meer de
rol en invloed van de leraren op de
schoolprestaties en de relatie tussen
gender en schoolprestaties.

onderwijs/gelijke kansen/onderzoek

DII 3a/0298

Tijdschriftartikels

Op naar een holebivriendelijke
school

- > De Bond, 13 September 2013
- > holebi/secundair onderwijs/
leermiddelen/België

Aandacht voor gender op school :
een luxeprobleem?

- > Welwijs, jrg. 24, nr. 4, december
2013, p. 7-10
- > gender/onderwijs/
stereotypering/sekserollen/
België

De macht van de vanzelfspre-
kendheid doorbreken. Aanbevel-
ingen ter ondersteuning van het
onderwijs- en arbeidskansenbeleid
voor jonge allochtone vrouwen

- > Welwijs, jrg. 24, nr. 4, december
2013, p. 23-25
- > allochtone meisjes/Turks/
Marokkaans/onderwijs/
studiekeuze/België

Leuven speurt actief naar vrouwelijke
proffen

- > De Standaard, 16 januari 2014
- > universiteiten/gelijke kansen/
beleid/personeelsbeleid/België

Coming-out verhalen op school...

- > ZiZo, 2014, p. 12-13
- > onderwijs/coming out/holebi/
België

Scholen vol regenbogen

- > ZiZo, 2014, p. 14-17
- > onderwijs/holebi/transgender/
leermiddelen

Werken aan inclusieve scholen. Pas-
cal Smet zet stappen voor holebi's
en transgenders

- > ZiZo, 2014, p. 18-21
- > ministers/Smet Pascal/
onderwijs/holebi/transgender/
gender/overheidsbeleid/
interview

Graag losser met gender op school

- > ZiZo, 2014, p. 22-23
- > gender/gelijke kansen/
onderwijs/België

Schoolloopbanen van holebi's
onderzocht.

- > ZiZo, 2014, p. 26-27
- > holebi/onderwijs/secundair
onderwijs/attituden/identiteit/
onderzoek/België

Gay-straight Alliance. De Neder-
landse editie

- > ZiZo, 2014, p. 28-29
- > onderwijs/holebi/acties/
Nederland

Vlaamse Scholierenkoepel pleit voor
relationele en seksuele vorming op
school.

- > ZiZo, 2014, p. 30-31
- > holebi/seksuele vorming/
onderwijs/België

Holebi's op bezoek in de les

- > ZiZo, 2014, p. 34-35
- > onderwijs/holebi/coming out/
ervaringen/organisaties/België

Universiteit Hasselt geeft zwangere
docentes een extra onderzoeksjaar

- > De Standaard, 17 januari 2014
- > universiteiten/loopbaan/ gelijke
kansen/hoogleraren

Vrouwelijke docentes krijgen van
UHasselt carrièreduwetje

- > De Standaard, 17 januari 2014
- > universiteiten/loopbaan/gelijke
kansen/hoogleraren/België

Gericht scouten naar vrouwen heeft
zin.

- > De Standaard, 20 januari 2014
- > universiteiten/gelijke kansen/
gender/beleid/België/
standpunten

Meer vrouwelijke profs? Dat doe je
zo

- > Opzij, nr. 2, februari 2014, p. 14
- > universiteiten/hoogleraren/
personeelsbeleid

Ook in VS zijn er staten met anti-
homowetten

- > De Morgen, 7 februari 2014
- > onderwijs/holebi/discriminatie/
wetgeving/Verenigde Staten